

Niamuno Sargas

broliams Lietuvininkams žines parnešas.

Niamuno Sargas, Ragaineje kas penkų metų išbūdamas, kaktūją prie arcziausiojo pušto ar per gromatnėšį apsteliutas ant bertainio meto 35 peningius, su prinešimu į namus 50 peningiu. Ir pati laikraščio spaustuve priima apsteliuotimus.

Apšakymai į Niamuno Sarga įstatomieje kaktūją po 10 peningiu už tožną smulkeis raktais išspanitą eile ir yra šio laikraščio spaustuveje priimami. — Gromatas dėl laikraščio rašomas priima redytojas Ragaineje (Ragnit).

Mr. 5.

Ragaineje subatoje 31. januvarijų

1885.

Tikriejie uždavimai wokifksošios kultūros prie Niamuno.

(Priemazga.)

Alė kad ir wisai nebutu ir abejotina, kad šitas naujasis budas daug, daug daugiaus inėšas, tai tik, jei negiriu dabotojui, alė nors zokandawėjui galėtu arba turėtu, abejotina buti, ar jis to dėl šitą naująjį budą turis už senąjį pagirti. Neša, kad girės ir labai swarbios yra, tai tik tiesa, kad girės žmogaus dėlei sutvertos, ir ne žmogaus giriu dėlei. Ir naudingausiu daigtu nauda pagal žmogaus reikalus tur matijama buti. Wisu daigtu šelpimas tur pagal juo pasinešimus ant žmogaus įtašomas buti. Wisai negalime peikti giriu dabotojų to dėl, kad jis giriu kultūrą per brangiausiąją dalį wisos „kultūros“ laiko. Gerai; ju wėrnėšis ir pilnėšis bus sawo urėde. Alė zokandawėjis tur ant wisutinos naudos žiūrėti, o pagal ję sawo įstatymus įtašyti.

Naujasis giriu dabojimo budas tegul testie daug ruimmeteriu malku daugiaus, ne kaip senasis pirm to, inėšes (ar to dėl daugiaus pinigų, apie tai, kaip sakėme, sawo abejojimus pasilawojame). Tegul testie taip. Alė jei wienas galėtu parodyti, kad tožnas ruimmeteris malku rafi wienu swaru brangios, sweikos, lietuwifkos mėsos nžmokamas, ar tada žmonės dar šaktyti galėtu, dar užtarti norėtu, kad tai naudingas laimėjimas esąs? Wos wėryju. Rods taip ant swaro negaliu tai surokūti. Tie ponai rafi, kurie wisus giriu medžius suskaitė ir ju wertybę sutokawę yra, tie tik bene ir žmoniui ne tik tai nūgajį staitliu, bet ir pagal swarbumą, tikrąjį wertybę surokūti užmanys. Neša toš surokawimas bene dar daug naudingėnis butu, ne kaip medžių. Jei koki uumanyngą išrastumbime, kad žmoniui sweikata, šiprybė gerybė ir drasumą lyg swerte, galėtumbime nusverti, kokia dibelė nauda tai butu waldžiai wis geru ir stipriu žalnėriu reikalaujančiai! Tai teusmano tofį užmanymą, tofią matawimo mašyną, to-

fius — kas žin tokius — kibjklus, kas tik išmano! Mes tikrai akimis pawirštiu žiūrėdami subdyti galime. Alė pagal tai galime šaktyti, kad taip toli, kaip mes platu swetą pažįstame, dar nepad nesame matę tokius alkstanczius, išbadawusius wisai išbdziuwusius žmones, tokius keliuše Lietuwos girininku kampiše sutikti gali. Kas tai nenor wėryti, tas tenukeliauja ant paweikšto į Gr. kiemelį, kur jam pagal leforians atestą parodžti galezian, kad žmonės tikrai badu, tikta reikalinausiu walgiu stokojiu tokeis arba tokeis ligonimis pastoję! Tokius nmar-gintus pawidalus bėdniauos wargingystes wos wisame swete atrasi, tokius iš ano kiemelio esu mates, ir tokius wos buvo galima pažiūrėti be ašarus! Rods krikščioniška meilė čia galėtu ir turėtu daug gelbėti — o kultura bet trumtawimo galėtu ir turėtu tai daryti. Juk ir mūsų waldžiai ir mūsų tėwifkai tai tik nera wis tiek, kad žmonės, kurie pirm to wis geriausius karžygius ant apgynimo sawo karaliaus ir wisos tėwifkes išsiuždawo į swetą, dabar wis daugiaus eina silpnyn ir bėdnyn, taip silpnyn ir taip bėdnyn, kad jei tai trunka dar ilgai, tai meif iš ano kampo jau nistiras daugiaus tokiu žalnėriu, tokeis pirm to, nū mūsų prie Dinyho iki naujausiuju karu, Prusu wai-fas, kaip tikrais karžygeis, pasigirti galėdawo. Ar bene wienas ruimmeteris malku yra wertesnis už wieng swarą tokiuos karžygiškos mėsos? „Alė to dėl-gi wienas swaras tokiuos mėsos prapulti turėtu už wieng ruimmeterį malku?“ nēwėrydamas klausi. „Ko dėl“, mielasis prieteliau! To dėl, kad wargingi žmonės nei jokio pieno, nei jokio swiesto, nei jokiu kėžu, nei jokios mėsos, wetur, o kad ju walgis yra ropu-tės ir kapija, o ant apsimainymo, kapija ir roputės. „Alė ko dėl netur nei jokio pieno arba kitu maitinancziu walgiu?“ klausi. To dėl, kad, po pasiłowimo giriu ganyklu, bėdniausieje jau negal laikyti nei jokiu karwii. Pirm to, tožnas kiūsininkas ir wargingiausiasis žmogus galėdawo sawo karwę laikyti ir sawo kibi-kius taip maitinti, kad jie sweikais, drutais wyrais ir sweikomis, drutomis moterėmis

pastodawo ir sawo karaliui ant garbės ir džiaugsmo sawo tikrai stipriąją karžygišką giminėlę dar wis placzius išplatinti ir padauginti galėdawo. Dabar to jam yra galas. Dabar išbalusieje kubiteliu weidelei, ir ploniesie užaugusiuju pawob-lai, swetima kelianninku kanlei wisai nu-gandina arba graubžei sujubina. Ir men-kas palinkšminojimas terandamas tame, kad, žmonėms prajustant, nors girė tarp-ša, ir tukstancziui murgu gražiausios žolės, kuri tukstanczius galwoju o, su tūmi, tukstanczius žmoniui gerai maitinti galėtu, dabar nors kelis šimtus firnu temattina, alė šep pawataryje grašei žaliuti, o ru-benyje be naudos supudama wēl tur pra-gaisti.

(Dar ne wisas.)

Suspausta šerdele.

U! medelei, pasakyt, Kas širdelė mano gnauso! Jus wėjelei man taršit, Kas ję spaudžia, kas ję daužo! Man paukštelei, jus šakyt, Ko ji trokšta, ko ji šaukia! Jus ję meilei nuramit, Jau gera alga jos laukia. Ar ji trokšta lobiu turtu, Ar tikrai jei rupi būma? Ar pabugsta toliu būtu, Ir kas žin dar kokio wano? Nei jei rupi, nei pabugsta, Dūnos negeibž, neigi trokšta. Turtu jei su wis netruksta. Spaudžia štai melantrią kirdę, Mus kalos beda, kur girbi. Žiji kenezia, kę kuz kenezia, Neįunta, jog ję til bado, Žu sweikata, šytą kenezia, Bil tikrai ję kurt ir braido — Žiji trokšt už istarbą brany, Geidžia jį dar išlaityti. Kas gal gint — nepirirangu, Bet jį gelbt dar šanaiti. Dėkui, dėkui, jus wėjelei, Dėkui, dėkui ir paukšteliams, Aš n'uzmiršiu jus miesteje, Dėkui ir mieliems medeliams.

Norin aš dievu prašyti,
Per tą judą naktujele
Manę siausti, užmigdyti
Nors saldziam, trumpam
miegelij.

Kr. B.

Mūsų kaimynų širdingyste (Pabaiga.)

„Nusidavimai pažįsta daug giesmininku, kurie tokiems uždavimams ju gabynės smarkei kelią pradirbe. Spaczei mūsų gimtmethje beweil wifos žmonių gimines ant didžiupi gywasties klausymu civilizacijos ir kulturos giesmininku nurodytos, ir ant iškrišimo socialistų (draugystiškų) ir politišku sunkiu uždavimu priwarptos. Jie pasirupinimą dėl klasų, dėl žmonių giminių ir žmonių išprovojio ir semas mislis ir senus mokslus, politiškų ir žemės ūkyje pašalino arba mentliausei pagerino. Jie beweil wifur išlyginanczei teisybei placzius kelins sutaisė ir ne wieną pirmą panėktą žmonių gimine į garbę pargabeno. Ale tas wifkas jiems tik tesisekė, kad ju surašymai tikra atsitiktusiems pasilaitymams gyvenimo wifai pritrifo, kad jie kiūs pirmą storiauniausei ir pagal wifas puseš buwo per-tarde. Kaip tokie giesmininkai be galo daug žegnones išprovojio ir patiems mokslams naujus žiuros ir buwo punktus dawė, tai kiti giesmininkai kurie ne taip dabotینگai prie darbo eina, ir labai daug iškadyti gal ir geriausieji senus, neteisingus parlinkimus (Vorurteil) pawirtinti ir to-las išplatinti. Prieš tokius rakstininkus, o kad jie ir geriausias mislis turėtu ir ju weikalai nū gražiojo šono apžiurint be nūrtaties butu, kritika sawo aštrųji, weto' (aš uždraudžiu tur idėti. Nesa tur nekin-giejie ir sawrėdikiškie giminystės sapnū-tojei (giminystės panatiktai) ir gudriejie politikai tiesą ir teisybę aptemointi ir nuspausti, o žmones ir žmonių gimines augštos širdies mokslui nor a perawoti: czia tur rakstininkas, giesmininkas prifikeiti ir apskelbtūsius ir persifinetūsius į sawo stipriąje apšargą imti, czia ir įsai sawo prieteliams ir partijos draugams prie-šais tur atsiminti, kad įsai ant augšte-nios sargybos stow, ne kaip ant partijos koryncijos!“ — Edwardos Sac'as.

S. M.

Perzwalga.

Šis swetur.

Italija. Italistikas pancerinis akrutas prie Port-Said'ės ties Egiptu nuigrinždo.

Englantas. Ši žemė, kuri per dešimtis metų nesirupino nei apie widaus nei apie lauko musius, je ištikusius, jau pradeda judėti ir perocewotisi prieš dynamyto plaiš-nimus. Parlamento bute dwejose wietose plyšimai atsitikė, kuri ši ir tą paškadyjo. Du pulicištu tapė sunki sužeisti. Ir To-weris, didžiausias politiškai nusizengusiųjų kalėjimas, tapė beweil wifas paplaidžitas. Wifas Towerio stogas į orą tapes pala-ntas. Ginėliu swetlyczia tapė wifai su-puštata. Murai verdrifė. Geras žmotas žmonių tapė sunki sužeistas.

Egiptas. Gendrolius Stewartas su Gendroliumi Gordonu, kursai wėl gywas atfirado ir Kartume yra apgultas, per elijo-

tropą (heliotropas, instrumentas, su kuriu mi per saules atnušimo abrozą gali labai toli ore ženklius dėti) iš Metamnes tur susinešti. Norint tarpas tarp abėjų gen-droliu 90 myliu yra, tai tik laukai tam pataisui tinka, ir mislyjamai kad busė ga-lima žinę į Kartumo citadele nusiųsti. Tokiu būdu abudu gendroliu susinešdamu jų galėscenčių tą prieš netiktąjį prarastą Madį ištaisyti.

„Dru žemininkai lygštai wėl pradėjo krutėti. Barnell'is, parlamento šnaris ir ju galwa Irlante kalbą laisvę, kurioje iškitarė, kad wifai priešistengimai prieš nušeminimus, randos už laukus tur buti, jei ne kitaip, su gwoitu pamušami.

Prancūzija. Pėkyje su Rynėzais Pran-cūzai mažą nepalaimą turėjo. Wiename susimušime prie Kelungo 75 myrus prapulbė.

Makolija. Walsdžia prie 2 kabetu, 13 ir 15 metu senu, militeriškios progim-nazijos gromatas ir rakstus nujiłistikto įturio atrado. Židu berods wasprudo; ale weik tapė surastu. Prie tuju atrado atrado ir gerus žmotus piningu.

— Sziaurinėje Makolijoje badas wis didyn eina, o iš Lietumos, Lenku, pietnės Makolijos, Besarabijos daugybės jawu išeina į Wokietiją. Atczjzes yra padidintos, o Danškoje ir Sztetne jawu pa-dėtuwės perpildytos.

Grykonija. Wieno žandaro nuplektas is englistas pasiumtius (paslas, diplomatas) gawo pilną gana darymą. Rusizengelis tapė degradėritas, iš uredo paleistas ir ant 2 mėnesiu kalėjimo prasudytas.

Šis Wokietijos.

Berlynas. Mūsų cecorius jau sweiktyneinas.

— Refursai pulicijos uředininkas, kur-sai pirma žandaru budamas wyriausiu liudininku prieš žemės išdawėjus Reins-dorf'ą ir draugus Leipcyje pakwieštas buwo, dabar prapūses esąs. Sakoma, anarkistai ji nugalawė.

— Koloniju įtaishmas labai daug pi-ningo kaštija. Kas metą pasidaranczių kaštu yra netoli 100000 markių, o wien-kartis išdawimas yra per 150,000 markių.

— Utarninko wakare nefursai waitelis 9 metu senas ant berlyniskio gelis-keldwario tapė pastebetas. Prie jo pri-sidraugawojusis pulicistas weik ištyrė, kad šisai waitinas iš Lietumos esąs ir wienas į Brėmę sawo tėwams paslui keliaująs, kurie į Ameriką buwo susiityrė dangintiesi. Piningu prie jo tik 40 pf. terado. Wos tai aplinkui beginėjantiems žmonėms ištirus, kaip ir wifų širdys suminkštusios tičiaus jam kelionės pinin-gus sumetė, kad šisai Brėmę galėjo nu-waziuti.

— Refursai kiauiliu kupezius sawo draugui 39 kiaules pardawė, suderėdamas, kad pirktas kiaules atindamas užmokėses. Pirktas antrą rytą atejes kiaules iš gy-woliu twarto į sawo šalbą susiware ir aštūnes pradėm passerde. Pardawikas tai patyres jas atėmė, prašydamas, kad pagal suderėjimą pradėm užmokėtu. Pirktui to nedarant, anšai ši dėl wagystės apskundė, ir šepiu sudas pirktą dėl išprowytos wa-gystės 5 denomis kalėjimo pakorawojo.

— Decorius 20000 franku Spanijoje į nepalaimią parėjusiems padawanuojės.

— Kaip girdėta, šaimas weikei darbą su lawonu sudėginimu turėses. Ant to meryjās zokanas jau įstaisomas.

Amburkis. Prie nesenei atlaikyto lenk-tynėmis begimo šenutėmis wienas Nur-wegis iš Kristijantios, Afel'is Paulsen'as, pirmą prekią laimėjes (500 markių aušė).

Frankfur'as pr. M. Razbaininkas pu-licijos roto Rumpff'o yra jau nutwertas. Jo prawardė Julijus Fiesle iš Zosiu, Brandenburgio provincijos.

Darmštatas. Wienas paapicėris (un-terapicėris) tapė dėl žalnerių mušimo mi-literiškiojo žudo ant 6 metu baudžia-wos kalėjimo ir išmetimo iš žalnerystės stono prasudytas.

Šis Lietumos.

Ragainė, 29. jan. Szaltis wis tas pats tebėra; naktimis gerai spigina, o kartais ir dienomis kyla. Szalczio yra, iki 15 žingiu R. Wienintelis negerumas yra, kad iniego nekrinta.

Tilke, 25. jan. „Tilfiter Tageblatt'as“ rašo sawo 21. num.: „Ant wifų užpu-limu po Friedebertio prieš Wikšą tur apaczioje pasirakiusis atsiliepti, kad apie koki susirakymą ju lenkistikais ir slawis-kais agitatorais nei Ragainėje nei kur kitur nei jokios kalbos nėra. M. noris žinoti, kur J. tas žaumas iškraufes. Taip pat netiesa, kad ir Aukra dwejopą kalbą wėduši. Jei taip iš tikro butu, tai jau senai laikraščiai ant to butu murode. Kad p. J. nors mažumą lietuwiskai mokėtu, galėtu patšai apie tai persiliudyti. Lie-tuwiskioji rakstu draugyste jau pernai „Aukrą“ nū tos paškalbos apczystijo, jos įturį pertardydamą (sulyginti ir apatinti surašę). Kiek lenkistikas „Mazur'as“ prifiktis, tai reikia p. J. pasakyti, kad tasai nei Tilkei nei Lietuwai nėra iš-leidžiamas. Ar Lietuwinkai moka lenkistikai? Tarp Mozuru ana slawiskioji propaganda taip pat nėko neįstaišys, jie taip pat pažįstami karaliaus wėrni pado-nai. — Ant galo ložnas wienas Lietu-wininkas, kursai už sawo prigimtąją kalbą, wasirupina ir dėl jos gero trusija lenkis-kas agitatorius, panslawistas ir kas jin toks politiškas nusizengelis bus. Stro-pei ir dabotینگai Aukra, skaitydamas pa-tėmgši, koki, mērij ir linkimą ji tur, o ši-tiu ir to naudingumą supraš. Wikšas.“

— 23. jan. Lietuwiskioji rakstu drau-gyste laisvę wakar sawo mėnesinį susirin-kingą. Rektorius Barczė kalbėjo placze apie Wefenšteto wokistiką knygą: Žemai-cziu (Lietuwinku) padawimai, pasakos ir šwentuju nusidawimai. Kunigas Surk-satis kalbėjo apie lietuwiską laikraš-czius ir kalendas Lietuwiskioji literatura iki šiol tik wifoku maldū ir pagrāude-nimo rakstu teturėjo. Nū nesenei prie Lietuwinku stipri wėrmė pasirodė, sawo giminyste ir ant kitu literariškų (rakstis-kų) dirwu swėtuji iškėistai. Szian dien jau apie 12 lietuwiskų laikrašczių yra. Szie wifai laisvėi yra dėl Prusų Lietumos ra-šioni. Nū keliu metu išeinanczioji Aukra yra dėl wifos (ir dėl Makoliu Lietumos. Aukra, Riamuno Sargas, ir Amerikoje išeinanczioji Unija tur sawo mėnyje ne wien žines pranėsti, bet ir Lietuwinin-kus apšwieisti ir, wyriausėj per pranėšimą jenuju Lietumos nusidawimu, ant giminystės pakeipti. Lietuwinkai tur Lie-tuwinkais pasilikti. Tada buwo kalba apie Rukščio rakstą apie Lietuwinku ka-raliu Mindaugą Aukros kalendrose 1885

m. Prie to prisidėjo pertar dymas Au-
šros mērio. Nesenei „Berliner Tage-
blatt'e“ buvo sakyta, kad Aušra, p. Szlu-
pui nū redyktės atstojus, į panslawistu
gūlį (abažą) perejusį. Norint p. Miškas,
kad ir ne redytojas, tam priekstaravęs,
tai tik raštininkėlis Friedeberis aną iš-
tarimą atkartojęs ir ant pranešimu iš
lietuviškiosios raštu draugystės pasišau-
kęs. Tam priešais per ponus Hoffheincą,
Kuršatį ir Surkšatį galėjo patvirtinta
buti, kad Aušra, pagal įtalpą pasituoju
metu, nei panslawistikams, nei šelp po-
lytikams meriams nešluojanti. Rą, ji
norinti atsiekti, yra pravlatinimas aug-
štešnio moflo ir išlaikymas lietuviško-
sios giminytės, pastprocovojimai, prie ku-
riu jiems nėra gaikšdamas į kelią ne-
fistos.

— Už budamone Kurmežerio geleži-
nio tilto iš provincijos gaspadorystės
skrynės imami 400000 markiū.

— 26. jan. po prisaitintuju judu
stovėjo ufininke Szarlutė Jasktėnė, gim.
Donatė, ir ufininkas Kristupas Jaskta
iš Kutnriu, dėl užbegimo sawo numu.
Prisaitintieji negalėjo apie ju kaltybę per-
silindyti ir to dėl atkaltino.

— 27. jan. prisaitintuju judo tape
liūsininke Elze Afkininkėnė, gim. Szneide-
raitė, iš Tomės dėl neteisios priešiegos
ant 1 meto 6 mėnesiu bandžiamos kale-
jimo prasudytą, ant 2 metu prapuldymo
garbės teisybiu ir ant wišados negalėjimo
liudininke perklausinėjama buti. Tada
buvo po prisaitintaisiais apstytas malu-
nininko gizelis R. Volč'as iš Gudų dėl
užbegimo staldo ufininko Barštio iš Auns-
Symonaiczio. Prisaitintieji neperšiliu
dydami apie jo kaltybę jį atkaltino.

— 28. jan. po prisaitintaisiais apsty-
tas dėl bandymo, sawp paczią nutru-
czyti, (nūdais apberti) stovėjo Kardelis
Szulcas iš Krafistikū. Norint ir nebūvo
galima tikrai tą piktadėjystę aplindyti, tai
tik prisaitintieji mislyjo jį kaltu esant ir
to dėl ant 5 metu bandžiamos kalejimo,
ant 6 metu garbės prapuldymo ir 6 metu
pulci os priežiūros.

— 26. jan. Užwakar nefurjai darži-
ninko mofitinis augtijoje ulhežioje wieną
moteriklę jutikę į pradėjo mušti. Pu-
licistas wos įsiengė 18 metu waituzą ant
pulci os nugalbenti, kuri jį judui dėl pa-
korawojimo padūs.

Karaliauczius. Nefurjai mēsininkėlis
tape per kito mēsininkelio aplindymą wie-
noje promoje į korawone trauktas. Ap-
kaltintasis iš pagiešos liudininką wieną
wakarą taip baišei subadė, kad šisai tu-
rėjo buti į ligonbutį pagabenamas. Piz-
tadėjas dar nesurastas.

Gumbine, 24. jan. Waldžios prezident-
tas Steinemann'as wakar didelę czešni
kėlė, ant kurios 250 pakvietimu buvo;
įjradusiu buvo 180.

Stalupenai. Pirm keliu dienu nefuri atšity-
rusi moteriklę saw galą pasidarė pasipiau-
dama per kaltą. Ji turėjo wieną promą
su sawo buwusiuju wyru, kuri jei daug
rupešiziu darė.

Iyhis, 25. jan. Pisanicūse bernas su
merga bedukdamas ties kuliamaje mašyna,
kuri ejo, mergą ant einauciojo rato pastu-
mėjo, taip kad ši su galwą įkliuvo Ra-
as felis kartus mergos kumą apšiwėjo,

kad tapie justabdytas; tik baišei subra-
štytą sawoną beikwalnyjo. Bernas tape
į kalejimą mogabentas.

Marienburkis. Berentas, kursei ban-
truteriawes su daugybe piningu buvo į
Ameriką pakures ir ten sugautas tape, pa-
kelinij į Siropą, ant akruto pasikorė. Jis
buvo sawo ghwastį gentiems ant gere su
10000 markiū į jmerczio skrynę ipirkęs.

Wisofia zine.

Kralup'is (Cziakūse arba Bernuse). Trum-
pai pirm nauju metu baišus parako ply-
šiams šime mēstelyje atsitikęs. Keli butai
buvo į plentą sudaužyti, aplinkinėje efan-
cziuju trobu wiši langai buvo įsrausti ir
12 žmoniū ar tai ant uszczios, ar tai tiše
namūse negywi gulėjo. Kupczius Hajetis
pardawojęs paraką ir bene iš jo įkliapo
(kelnorės), kur tojo gerą zopostą turėjęs,
plyšimas atsitikęs.

Rymas. Reliose pusto urėdytose
atsitikusios didelios waghystės; wienoje wi-
toje už 15000 markiū werczios daigtu
prapālė, antroje wietoje už 12000 markiū.

Belgradas. Serbijoje nesenei pa-
wogė paketa, kuri karaliui Milanui siūsta
buvo ir žemcziuagus 40000 markiū wer-
czioje turėjo.

Frankfurtas pr. M. Pulicija
nefurj baroną w. Drach'ą, furjaiczelus metus
ubagaudamas walkiojosiug, sawo Drach'as
tape ant 14 dienu kalejimo prasudytas.

Ermanstata's (Bengrijoje).
Antroje kaledu šwente keli wyrukai per
nefurją gire eidami šutawo. Wienas iš
ju susimishjo wilku kautsmu pamēczioti.
Ilgai netrukus ir atsiliepė 8 šiu wēišlės
žweriu iš tankumnyu išlįzdami. Wienas
iš wyruku puczlą kurią turėjo, palešes
nušowė wieną wilką. Riti ant nušautojo
draugo supūlė jį šuodė. Ant laimės dar
šwobdinintai rēkandami keliu atwaziawo,
to wilkai pabuge iškuršė į wišos šalis.

Junghuncliawa (Brandenbur-
tyje). Nefurjai perfigerės žalnėrius wie-
noje gaspadoje susiginczyjęs gaspadininką
ir gaspadininke bagnitu nudurė. Į kazerną
sugrįžęs pakajingai papasakojo, kad dwi
baidykli mugalawės. Jis tape šuintas.

Lemberkis (Galicijoje). Po pri-
saitintuju judu Lemberkyje nefurjai reja-
lines šuilės mofitinis felis netikrus 10
auksinius padarės ir iškleides. Jis tišius
didžiausioje bėdoje prispausta budamas
walna raita pamoliawojęs. Prisaitintieji
jį ant 3 metu bandžiamos kalejimo pra-
sudijo.

Sicylia. Witerboje 1869 m. ne-
furjai atczijęs urėdininkas apdwytytinu
budu prapālė. Szisai urėdininkas buvo
su bagocziausiu merga tos wietos susiža-
dejes. Wisikas ant šwobbos buvo juda-
wadhta ir marczios brolei jau tam sawo
įwelhjima, norint po daug priekstarawimu,
dawė, kaip jaunikis staiga prapūlė. Wisas
jiekšojimas buvo nūprofnas, ir tik keliu
mēnesiu jaunikio sawoną ant franto iš-
plowė. Prie tas progas nelaiminjoji
marti, kuri wis dar tifejosi jį ghwą atrašti,
iš umo išėjo. 1876 metų nefurio
kerdžio tape sawonas wieno randawininko
dwaro broliu anos marczios užnuštąs
atrostas. Partardant tape įkrapta, kad
anos marczios brolei prie to randawininko

nužudymo nukaltė, kadangi šisai grumzdes,
ano urėdininko, jaunikio ju sesers, nužu-
dymą išreikšti. Szie brolei su dar keleis
žmonėmis tape į kalejimą 1877 paimti, ir
czia apfaltintieji per š e š i s metus ka-
lejitme buvo, ner wisus šekius metus nei
wieną kartą neperklausinėti. Wienas tu
apfaltuja jau pirm dwieju metu pasimirė,
antra turėjo į butą umūse suslydusiuju
buti nugabantas. Tai yra atsitikimas,
kuršai wišoje Stalijoje didžiausią sujudimą
pakėlė.

Spandos klandos.

13. n. l. 51. stilt. 1. stow „ir daro, to del“,
tur futi „ir daro to del“. — 14. n. l. 53. stilt.
1. stow „ano Wuamedono“, tur buti „ano
Wuamedono“, stilt. 2. stow „3. persifryme“,
tur buti „23. persifryme“, 1. 54. stilt. 1. stow
„žadėjai“, tur buti „žadėjau“, 1. 54. stilt. 2. stow
„lyg tofia“, tur buti „lyg tofia“, stilt. 3. stow
„apie žmogislą naturą“, tur buti „apie žmo-
gislą naturą žino“, stow „smutnu“ tur buti
„imutnai“, stow „su pacziu protu“ tur buti „sawo
pacziu proto“, stow „atpencz norš“, tur buti
„atpencz, norš.“

Gromatnhezia.

Kr. B., Tilžeje. Sawo abi korteli yra
mano ranfose. Dėui ir už prisuntimą žinomojo
laisfo. Tam žydberniui atlatą padawiau. Da-
lytas lietuviškoje raštu draugystėje primintasis,
jog p. kunigas Jurkšatis to kaltas, kad J. Szl.
negalėjo kiczion pasilikti, labai įstabu: jisai
parodo didėi negražų pobūdį.

Ern. B., Tilžeje. Gromatėlė ir wišus
siuntinius su žinomais laitrakiziais priemiau.
Labai dėkawoju. Atėjo taip pat ir gromata
rašyta 28. šio mēnesio. Rą su tami nenaudėliu
daryti, nežinau nei patšai.

J. Dpeifai, R. Jusu tris gromatėles
su prēn. gawau. Laitraktis tape pristatytas.

But., Bėv. Kortelė atėjo. Pasiųst, to
prašiau, ale ne po knryžiu; jut 50 ne eina.
O prieg tam jau bletu nebėra pas mus. Taigi
padaryt šubrei (pastui permėlei tą gerą, jei
ne iš R., tai iš fur titur; jut tiek wis galėsi
padaryti. Rā Budr. iš T. rašo apie mus? —
Pasaka spauda, suprantama, ne ištawo kaptu eis.

D. Rimkui. Jusu gromatą ir prēn. ga
wome; dėui, taps parupita.

R. Giedrikui, B. Jusu prēn. atėjo.
Reitalas tape atlistas; ar gawote? Lauštiu
jusu rakto apie Lietuwiniškus ten gyvenanczius.

Turgaus prekia iš Tilžės.

	31. jan. 1885.	M. s	M. s
Rwiczai, 42 1/2 filogr.	5 50	7	—
Rugei, 40 filogr.	4 80	5 50	—
Miežai, 35 filogr.	3 50	4 80	—
Amijos, 25 filogr.	2 80	4 50	—
Žirnei } raintieji, 45 filogr.	6	9	—
} baltieji, 45 filogr.	6	8	—
Semenai, 35 filogr.	—	—	—
Lymotai, 50 filogr.	18	—	—
Roputės, 45 filogr.	2 30	—	—
Swieštas, filogr.	1 60	—	—
Kiaufei, kapa	2 75	—	—
Pymas, ektolyteris (100 lteriu)	24	—	—
Brangwynas, } ektolyteris	28	—	—
} lteris	30	—	—
Riaulėna, filogr.	1	1 10	—
Jautėna, filogr.	80	1	—
Weršėna, filogr.	80	—	—
Awinciana, filogr.	80	—	—
Krapiai, prašteji, filogr.	34	—	—
Awizu krapi, filogr.	44	—	—
Sienas, centneris	1 90	2 30	—
Sziaudai, kapa po 600 filogr.	18	24	—

Apšakymai.

Mano ukis

Galbraščiusė, Ragainės Kr., Viešviesės
parap., kuriame per daug metu karcžiama
ir plytnyczia waroma, 162 murgu dide-
lis; uorū su žiemos sejimu kruvoje ar
balimis

ntarninke, 10. pebruo,

nū 10 žėg. pirm pietu,

iš valnos valės ant vietos pardūti.

Kristupas Reikiszkis.

Geriausią perfama wersmę

po užstova tikrumo
dėl

audziamu medzvilniu

kožname numerhyje,
sukta ir nesukta,

audziamu medzvilniu

krosytu (parvūtu) tik tikrūse dažūse,

milams wilnu

šviespilkei maišytūse dažūse,
vidutinei pilku ir tamspilkiu,
visai cžytoje wilnoje,

milams wilnu

dažytu kožnūse dažūse,

maszyniniu siulu,

= baltytu ir nebaltytu, =

geriausiąje ir daugiausiai laifancioje
vertybėje. Puše dalytūse tik visū
geriausius tavorus turiu ir jūš
pardūda ir prekios nepribūdamos
ant pigiausiuju prekiu.

Waldemar'as Gassner'is

Tilžėje,
mokiktoje ulhczioje 12.

Szeimynykszcziams szluzmos knygos
matrozu szluzmos knygos

ir

darbo knygos

yra gaunamos

Syberto
ipauštuweje.

Hôtel de Péterbourg,

Tilžėje, angktoje ulhczioje,

prisiūlo nakvonei ir gyvenimui su savo
visu kūmi aprupintu restoracijonu. Pa-
dorei įtaisytos stubitės nū 75 pf. iki 1 mk.
50 pf. kaip ir stalbu kokiems 20 arkliams
randama. Visi toje gasybdje tarnau-
jantieji išmano lietuwiskai. Reikalui
atširandati keleiwei tenecina pro šalį.

Įsklebdžia ir už rėdystę atšako J. Sybertas Ragainėje.

Kangu Ipaustuwe J. Syberto

Ragaineje, ant turgaus 180

prisiūlo Lietuwiniams pagatawytį wiskius spauštuwystes dalykus; spauda
(bruka) kungu, kunguezin, wiskiu apšakymu, patwietimu t. t. ant
sužadetuwin, ant swodbos, ant krikštynu, šermeniu; wiešiu (wisytės) korteliu,
lietuwisktoje, mokisktoje ir kitoje kalboje kū pigiausiai, greicziausiai ir dai-
liausiai atliekama. Uždawimai iš kitur weikliausiai pagatawujami.

Weilei pasitikebamas su uždawimais nū Lietuwiniuku galėsęs pasi-
džiaugti pasirašo

su pagarbe

J. Sybertas.

Dokumentas 100 doleriu gal butu tū-
jau cederujamas. Daugiaus pasako N. S.
spauštuwė.

2000 doleriu į pirmą wietą ant 5%
tūjaus išbūdami. Artesnę žinę dūda šio
laifraščio spauštuwė.

Ant lauku

utis

30 murgu didelės, yra pirkti įieškomas.
Daugiaus dūda žinės

J. Sybert'as, Ragainėje.

Niamuno Sargo

Lietuwiskos Kalendros
1885 metu

gaunamos už 25 pf.

spauštuweje

J. Syberto,

Ragaineje.

Parkepezei gauna gerą pelną.

AUSZRA,

laikrasztis iszleidžiamas
Lietuvos mylotoju,

kasztūja ant metu 4 mk. 50 pf.
su prisiuntimu į namus.

Praėjusiuju metu Auszra ka-
sztūja 3 markius.

Gaunama prie Martyno Jan-
kaus Bitėnduse per Lumpėnus
(Lompönen).

Gerai įtaisyta

karcžiama

yra pardūdama. Artesnę žinę dūda šio
laifsko spauštuwė.

Wisi whriaushybiski raštai (pormularai)

yra gaunami

J. Syberto ipauštuweje,

Ragaineje.

Statybina ir spauzdina J. Sybertas Ragainėje.

Nūpelno diplomas: Zürich 1883.
Aukšinės medalijs: Nizza 1884;
Krems 1884.

Baissu daigtai

4—200 stufiu grahyj; su ekspre-
sijonu, mandolyne, barabanu,
warpeleis, kastanjetėmis, dangaus
balseis, arpu grajumi rc., ir
be tuju.

Baissu dezės

2—16 stufiu grajyancios; to-
liaus neseferės, cigaru stowykles,
Szweciu butukai, potograpiju al-
bumai, raskymo pataisai, pirštiniu
strynutės, gromatu apšunkintojai,
kwetku wazės, cigarinyczios, taba-
kinyczios, darbo stalai, pliczkos,
pywo stiklai, krasės rc., wiskas
su muzike. Wiskados, kas
naujausia ir geriausia, ipa-
czei kas kaleduowanoms
tinka, prisiūlo

J. H. Helleris, Berne

(Szwecijoje).

Tik staczei parširahydinant už
tikrybe užstow; iliustrawoti prekiu
raiflai fiuncziami franferūtai.

„muwujvqgi gmuol
=muwad 9881 ojjwad '08 m
mij ojjwadmuu yu mjdwo ojjwq
njjwad daw njuwaj 000 02 dlojko
=acai njdwo nlnjwvjjwad 001

Lietuwiniukai užprašomi ant naujojo
metu bertainio apšisteliūti kas nebe-
išeinantijį

Niamuno Sarga.

Wisi puštai, gromatnešei ir pati laif-
raščio spauštuwė priima apšisteliawimus
už 35 pf., su atnešimu į namus 50 pf.
ant bertainio meto.

Rėdystė „Niamuno Sargo“.